

**SP ZOZ SZPITAL POWIATOWY
IM. EDMUNDA BIERNACKIEGO W OPOCZNIE**

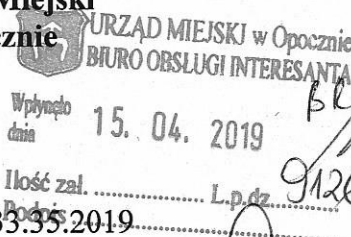
26-300 Opoczno, ul. Partyzantów 30

Sekretariat Dyrekcji : tel 0 44 754 48 04 / fax 0 44 754 48 06

http://www.szpitalopoczno.pl e-mail: sekretariat@szpitalopoczno.pl

Opoczno, dn.15 kwietnia 2019 r

Tomasz Łuczkowski
Z-ca Burmistrza Opoczna
Urząd Miejski
w Opocznie

DNP-0740/1/2019

W odpowiedzi na pisma z dnia 13 marca 2019 roku znak BRM.0033.35.2019 i BRM.033.34.2019, przekazuję informację na temat „Opieka zdrowotna w Gminie Opoczno w roku 2018” oraz „Opieka zdrowotna w szkołach prowadzonych przez gminę/ stan zdrowotny dzieci/- informacja”.

SP ZOZ Szpital Powiatowy im. Edmunda Biernackiego w Opocznie prowadzi kompleksową działalność leczniczą w zakresie leczenia szpitalnego, ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych oraz Zakładu Opiekuńczo – Leczniczego.

W zakresie szpitalnictwa działają następujące oddziały:

- wewnętrzny z Salą Intensywnej Opieki Kardiologicznej i Pracownią Nieinwazyjnych Badań Kardiologicznych,
  - anestezjologii i intensywnej terapii
  - dziecięcy
  - ginekologiczno-położniczo-noworodkowy
  - chirurgii ogólnej
  - chirurgii urazowo-ortopedycznej
- oraz zakresie ratownictwa medycznego Szpitalny Oddział Ratunkowy.
Od 1 kwietnia uruchomiono 3 Zespoły Wyjazdowe Ratownictwa Medycznego typu P.

Ambulatoryjne świadczenia medyczne realizowane są w zakresie Podstawowej Opieki Zdrowotnej przez lekarzy POZ, pielęgniarki POZ oraz pielęgniarki i położne środowiskowo-rodzinne.

W zakresie POZ działa Poradnia Dziecięca z Punktem Szczepień Uzupełnieniem tej opieki jest działająca przy SOR Nocna i Świąteczna Opieka Medyczna gdzie pracują dwa zespoły lekarsko – pielęgniarskie: stacjonarny i wyjazdowy.

Ambulatoryjne Świadczenia specjalistyczne realizowane są w Poradniach:

- diabetologicznej
- kardiologicznej
- neurologicznej
- gruźlicy i chorób płuc
- ginekologiczno-położniczej
- otolaryngologicznej
- leczenia uzależnień

Prowadzimy także Poradnię Stomatologiczną oraz Pracownię Fizjoterapii.

W SP ZOZ Szpitalu Powiatowym im. Edmunda Biernackiego w Opocznie zorganizowano :

Dział Diagnostyki Laboratoryjnej z pracownikami:

- Analityki ogólnej
- Hematologii i Koagulologii
- Serologii Transfuzjologicznej
- Chemii Klinicznej i Parametrów Krytycznych
- Mikrobiologii
- Immunodiagnostyki
- Patomorfologii oraz

Dział Diagnostyki Obrazowej z Pracownikami:

- Rentgenodiagnostyki
- Ultrasonografii
- Endoskopii
- Tomografii Komputerowej.

Działalność w zakresie ambulatoryjnych Świadczeń Zdrowotnych prowadzimy na terenie gminy Opoczno w trzech lokalizacjach, są to: Przychodnia Rejonowa przy ul. Szpitalnej 1, budynki A, B, i C przy ul. Partyzantów 30 oraz WOZ w Mroczkowie Gościnnym.

Opieka zdrowotna w szkołach prowadzonych przez Gminę / stan zdrowotny dzieci/ - informacja

Opieka zdrowotna nad dziećmi i młodzieżą szkolną w zakresie profilaktyki sprawowana jest przez pielęgniarki, natomiast w zakresie leczenia przez lekarzy POZ, zgodnie za złożoną przez rodziców deklaracją wyboru lekarza.

Na terenie miasta i gminy Opoczno opiekę nad uczniami sprawuje 5 pielęgniarek, wszystkie mają odpowiednie kwalifikacje do wykonywania świadczeń udzielanych w środowisku nauczania i wychowania.

Pielęgniarki realizują świadczenia zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, rozporządzenia ministra zdrowia oraz warunków określonych przez NFZ. Przywołane akty prawne określają rodzaje wykonywanych świadczeń, ich warunki realizacji, kwalifikacje i dostępność personelu w zależności od ilości uczniów w tychże placówkach.

Realizując te warunki, pielęgniarki w małych, wiejskich szkołach mają dyżury minimum 4 godziny w tygodniu, w większych 2-3 razy w tygodniu, w dużych, licznych szkołach na terenie miasta Opoczna codziennie. W szkołach, w których nie ma gabinetów opieki zdrowotnej, pielęgniarki są dostępne w por. D oraz Ośrodkach Zdrowia.

Świadczenia pielęgniarki szkolnej obejmują:

1. wykonywanie i interpretowanie testów przesiewowych w kierunku wykrywania zaburzeń:
  - w rozwoju somatycznym (wysokość i masa ciała)
  - w rozwoju układu ruchu (zaburzenia statyki ciała, zniekształceń kończyn dolnych)
  - w rozwoju układu wzroku (zez, ostrość widzenia, widzenie barw)
  - słuchu i mowy
  - ciśnienia tętniczego krwi
2. kierowanie postępowaniem poprzesiewowym oraz sprawowanie opieki nad uczniami z dodatnimi wynikami testów

3. czynne poradnictwo dla uczniów z problemami zdrowotnymi
4. sprawowanie opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością, w tym realizacja świadczeń pielęgniarских oraz wyłącznie na podstawie zlecenia lekarskiego i w porozumieniu z lekarzem POZ, zabiegów i procedur leczniczych koniecznych do wykonania u ucznia w trakcie pobytu w szkole
5. udzielanie pomocy przedlekarskiej w przypadku nagłych zachorowań urazów i zatruc
6. doradztwo dla dyrektora szkoły w sprawie bezpieczeństwa uczniów, organizacji posiłków mi warunków sanitarnych w szkole
7. edukacja w zakresie jamy ustnej
8. prowadzenie u uczniów szkół podstawowych znajdujących się na terenie, gdzie poziom fluorków w wodzie pitnej nie przekracza wartości 1mg/l grupowej profilaktyki fluorkowej metodą nadzorowanego szczotkowania zębów preparatami fluorkowymi 6 razy w roku
9. udział w planowaniu, realizacji i ocenie edukacji zdrowotnej
10. prowadzenie dokumentacji medycznej

Mając na uwadze powyższe, można stwierdzić, iż głównymi zadaniami i celami pielęgniarek jest szeroko pojęta profilaktyka zdrowotna tj. propagowanie zdrowego stylu życia, szerzenie oświaty zdrowotnej oraz monitorowanie stanu zdrowia uczniów w celu wczesnego wykrywania chorób i wad.

Poniższe dane dotyczą uczniów objętych opieką pielęgniarską tylko przez pielęgniarzki SP ZOZ Szpitala Powiatowego im. Edmunda Biernackiego w Opocznie..

Na podstawie analizy dokumentacji medycznej z wykonanych testów przesiewowych wynika, iż najczęściej zaburzenia występują z zakresie:

- **zaburzeń w rozwoju somatycznym**- ogólna liczba zaburzeń w porównaniu z rokiem ubiegłym jest na niższym poziomie i tak:

szkoły podstawowe: liczba zaburzeń ogółem 358 w tym:

- nadwaga i otyłość – wzrost czyli 123 uczniów z nadwagą i 104 z rozpoznaną już otyłością
- niewielki wzrost ilości uczniów z niedoborami w zakresie wzrostu i masy ciała tj. odpowiednio ok. 39 i ok. 92, nie stwierdzono dzieci z nadmierną wysokością,

gimnazja: liczba zaburzeń ogółem 34 w tym:

- nadwaga i otyłość - obecnie: nadwaga 12, otyłość 13 przypadków
- niedobory w zakresie masy ciała i wzrostu- odpowiednio:6 i 1 uczniów
- nadmierna wysokość ciała – 2 osoby

Nadwaga i otyłość to problemy dotyczące coraz większej części społeczeństwa, a więc także uczniów. Analiza ilościowa na przestrzeni ostatnich kilku lat najlepiej pozwala obserwować to zjawisko; na przestrzeni ostatnich 8 lat liczba uczniów dotkniętych nadwagą i otyłością wzrosła o około 300%, taki stan powinien alarmować!!!
Z otyłych dzieci wyrastają otyli dorośli!

Otyłość w życiu dorosłym powoduje:

- większe ryzyko cukrzycy, miażdżycy, chorób układu krążenia, układu ruchu
- krótsze trwanie życia
- skutki społeczne i ekonomiczne

W dzieciństwie i młodości otyłość ma swoje bardzo poważne skutki, są to:

- obniżone poczucie własnej wartości
- brak akceptacji, izolacja i dokuczanie
- częste uczucie głodu, a w związku z tym: trudności w koncentracji, rozdrażnienie
- obniżona sprawność fizyczna i dlatego niechęć do WF
- mniejsza tolerancja wysiłków fizycznych
- nadmierne obciążenie układu ruchu
- zmiany metaboliczne, skórne
- częste występowanie różnych dolegliwości
- otyłe dzieci częściej są ofiarami przemocy ze strony rówieśników

Leczenie otyłości u dzieci jest bardzo trudne, często mało skuteczne, dlatego lepiej jej zapobiegać.

- **narządu wzroku** – zaburzenia w postaci wad i chorób wzroku od kilku lat występują na wysokim poziomie tj:
szkoły podstawowe- ok. 297 uczniów;
gimnazja – ok. 47 uczniów,
- **wad postawy** – stale obserwuje się dużą ilość tych zaburzeń, ogółem 266 tj:
szkoły podstawowe – ponad 225 przypadków – wzrost o 15%
gimnazja – 41 przypadków –lekki spadek,
- **zaburzenia mowy** – praktycznie problem ten dotyczy tylko uczniów szkół podstawowych, obecnie ok. 100 uczniów, w gimnazjach brak. Takie zjawisko obserwowane jest już od kilku lat, z czego można wnioskować, iż wczesne wykrycie wady i podjęte działania np. zajęcia i ćwiczenia logopedyczne, przynoszą spodziewane efekty.

Obserwuje się niewielką ilość zaburzeń słuchu, obecnie są to pojedyncze przypadki w całej populacji. Chociaż nie jest to wiele, to powoduje znaczny spadek jakości życia, i skutki w życiu dorosłym.

W dalszym ciągu występuje znaczna ilość różnych rodzajów alergii, obecnie jest to ok.190 przypadków w populacji, to jest kilka przypadków więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym. Wiadomym jest, że alergia może prowadzić do astmy, obecnie na astmę cierpi ok. 20 uczniów ogółem, to mniej, jak w roku ubiegłym.

Należy również wspomnieć o chorobach układu krążenia dotyczących młodych ludzi, obecnie jest to kilkanaście przypadków. Mimo, być może, niewielkiej ilości, to są to poważne problemy zdrowotne.

W populacji występuje również cukrzyca, obecnie rozpoznane są pojedyncze przypadki, ale cukrzyca jest chorobą przewlekłą, powodującą zmiany patologiczne praktycznie we wszystkich układach i narządach ludzkiego ciała.

Obecnie nie notuje się zaburzeń w rozwoju psychicznym. Zaobserwowano jednak wzrost przypadków chorób układu nerwowego, to jest kilka więcej niż w ubiegłym roku. Problem chorób

układu nerwowego dotyka najmłodszych tj. 24 w szkołach podstawowych i 2 w gimnazjach.

Inne wady i choroby, takie jak: układu moczowego, tarczycy, padaczka, choroby nowotworowe występują w ilości porównywalnej w stosunku do ubiegłego roku, tj. od pojedynczych do kilkunastu w całej populacji.

Należy zauważyć także pozytywne zjawiska, takie jak:

- brak rozpoznanych przypadków gruźlicy, choroby wrzodowej, niedokrwistości
- trwałe uszkodzenie narządu ruchu dotyka 3 uczniów
- nie stwierdza się przewlekłych chorób nosogardzieli.

Podsumowując powyższe, należy uznać, iż ogólna liczba uczniów dotkniętych problemem zdrowotnym jest wysoka tj. 1489, (ponad 40 więcej niż rok temu) w całej populacji. Zwiększenie liczby zaburzeń w szkołach podstawowych a zmniejszenie ich w gimnazjach wynika ze zmian wprowadzonych reformą systemu oświaty. Najwięcej zaburzeń i chorób dotyczy rozwoju somatycznego, co niestety w ogromnej większości wynika z niewłaściwego, niezdrowego trybu życia, tj:

- **niewłaściwa dieta** – niezdrowa, niebilansowana zarówno pod względem ilościowym, jak i jakości spożywanych posiłków, co prowadzi do nadwagi, otyłości, może też powodować i powoduje, niedobory wzrostu i masy ciała
- **zbyt mała aktywność fizyczna, siedzący tryb życia** – sprzyja nadmiernej wadze ciała i wadom postawy

Zła dieta i brak ruchu, to najważniejsze przyczyny powodujące nadwagę, następnie otyłość i wady postawy. W przyszłości mogą skutkować cukrzycą i chorobami krążenia, takimi jak zawały i udary.

Ogromna ilość wad wzroku to z pewnością efekt spędzania wielu godzin dziennie przed ekranami monitorów komputerowych i telewizyjnych, także zbyt małą wiedzą na temat higieny układu wzrokowego. Komputeryzacja dotyka dzisiaj każdej dziedziny życia, w dużym stopniu również edukacji, dlatego należy więcej czasu poświęcić na higienę wzroku.

Stres, hałas, patrzenie w migające monitory to również w większości przyczyny zaburzeń nerwowych i padaczki.

W trosce o zdrowie uczniów należy wdrożyć działania profilaktyczne i terapeutyczne polegające na:

- szerzeniu wiedzy na temat zdrowego stylu życia, zdrowej diety. Działania te powinny objąć dzieci jak również ich opiekunów. Konieczne jest wprowadzenie zdrowej diety w żywieniu dzieci w szkołach, zarówno na stołówkach jak i w sklepikach szkolnych. W szkole powinny być dostępne tylko produkty i napoje o wysokich walorach zdrowotnych. Uczniowie powinni mieć stały dostęp do wody pitnej.
- edukacji zdrowotnej dotyczącej żywienia: wdrażanie programów edukacyjnych oferowanych przez różne organizacje o sprawdzonej jakości, organizacja zajęć praktycznych, zachęcanie do spożywania zdrowych produktów w czasie imprez szkolnych i klasowych, edukacja pracowników szkoły i rodziców

- wspieraniu uczniów z nadwagą i otyłością przez wychowawców klas, nauczycieli WF i pielęgniarkę szkolną: zachęcanie i motywowanie do podjęcia długofalowych działań w celu zmniejszenia masy ciała, wspieranie poczucia własnej wartości i zapobieganie stygmalizacji, wykluczeniu, **współpraca z rodzicami. Pomoc psychologiczna.**
- organizowaniu większej ilości zajęć wymagających aktywności fizycznej i wysiłku, szczególnie na świeżym powietrzu, wykorzystywać należy tereny i obiekty w pobliżu szkoły. Działania takie powinny przebiegać **systematycznie i systemowo**, okazjonalne imprezy nie są efektywne.
- zwiększeniu aktywności fizycznej w życiu szkoły: zachęcanie do ruchu w czasie przerw międzylekcyjnych i w czasie zajęć w świetlicach szkolnych, zachęcanie do pokonywania drogi do i ze szkoły pieszo, zaproponować ofertę zajęć ruchowych dla pracowników szkoły i rodziców
- należy uatrakcyjnić zajęcia wychowania fizycznego, aby uczniowie chętniej brali w nich udział. Stwarzanie **każdemu** uczniowi możliwości osiągnięcia sukcesu i motywowanie do aktywności fizycznej. Na pewno prowadzenie gimnastyki korekcyjnej, szczególnie w szkołach podstawowych, przyczyni się do zmniejszenia ilości wad postawy.
- podczas lekcji wprowadzić chwilowe przerwy, mające na celu odpoczynek i higienę wzroku, uczyć wykonywania ćwiczeń wzrokowych. Mogą one zapobiegać wadom, ale także korygować już istniejące.
- podejmowaniu działań opiekuńczo-wychowawczy mających na celu ograniczenie stresu i walkę a hałasem. Rozważyć można pomoc psychologiczną, na którą mogliby liczyć uczniowie w swoich szkołach.

Problem narastającej nadwagi i otyłości został zauważony przez najwyższe władze, minister zdrowia wydał *rozporządzenie w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.*

W Polsce znane są już podejmowane inicjatywy, z których można i należy skorzystać, prowadzące do walki z nadwagą i otyłością, są to różnego rodzaju programy zdrowotne i edukacyjne w tym zakresie. W zakresie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 - 2020 powołano Narodowe Centrum Edukacji Żywnościowej gdzie można i należy szukać materiałów edukacyjnych, Instytut Żywności i Żywienia przygotował projekt: "Zapobieganie nadwadze i otyłości oraz chorobom przewlekłym poprzez edukację społeczeństwa w zakresie żywienia i aktywności fizycznej"

Aby te działania przyniosły rezultaty i były skuteczne, należy je realizować przy ścisłej współpracy nauczycieli, wychowawców i przede wszystkim rodziców.

Ogromnym utrudnieniem w pracy pielęgniarek szkolnych, a pewnie też kadry pedagogicznej, ale najbardziej dla dzieci i młodzieży, jest brak jeszcze w wielu małych szkołach gabinetów medycyny szkolnej. Bez gabinetów wszelkie badania profilaktyczne, działania edukacyjne w zakresie profilaktyki zdrowotnej i inne czynności są wykonywane w niewłaściwych, niekomfortowych warunkach. Pielęgniarka dostępna w szkole w oddzielnym gabinecie to dla uczniów często jedyna osoba, którą mały człowiek z dużymi problemami obdarza zaufaniem.

Być może niektórym problemom można było zapobiec, a niektóre skutecznie rozwiązać gdyby gabinet medycyny szkolnej funkcjonował w miejscu nauki.

Sponosa
Naczelną Pielęgniarką
SP ZOZ SZPITAL POWIATOWY
im. E. Bieńskiego w Opatowie
26-300 Opatów, ul. Partyzantów 30
DW
mgr Dorota Rybińska

DYREKTOR
SP ZOZ Szpitala Powiatowego
im. Edmunda Bieńskiego w Opatowie
Edyta Wcisło
Edyta Wcisło